

Statenmededeling

Onderwerp

Aangepast besluit wind- en zonne-energie De Pielis Bergeijk

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Het besluit van het college van Gedeputeerde Staten (GS) om, in plaats van een project-MER, een plan-MER procedure te gaan doorlopen voor de ontwikkeling van wind- en zonprojecten in het gebied De Pielis in de gemeente Bergeijk.

Aanleiding

Op 28 januari 2025 heeft het college het besluit genomen vooralsnog de bevoegdheid voor de ontwikkeling van wind- en zonprojecten in het gebied De Pielis in Bergeijk niet over te dragen aan de gemeente (zie [statenmededeling](#)). Ook heeft het college toen besloten een project-MER op te starten om de plaatsingsmogelijkheden voor windturbines en zonneparken in het gebied verder in beeld te brengen, inclusief de milieugevolgen. Op basis van ingewonnen juridisch advies over de te volgen procedure is gebleken dat een project-MER, onder de Omgevingswet een aantal juridische risico's kent wat mogelijk gevolgen kan hebben bij vervolgbesluiten door de provincie. Een plan-MER kent deze juridische risico's niet.

Bevoegdheid

GS zijn volgens de Elektriciteitswet formeel bevoegd gezag om projectbesluiten te nemen voor windparken met een vermogen tussen de 5 en 100 Megawatt (MW). Voor zonneparken is de gemeente bevoegd gezag tot 50 MW en het rijk vanaf 50 MW. Het rijk is bereid deze bevoegdheid aan het college over te dragen, mocht het op te wekken vermogen door zon meer dan 50 MW zijn. De Elektriciteitswet schrijft voor dat het college bij de vaststelling van een projectbesluit de projectprocedure uit de Omgevingswet volgt. Dit betekent dat het college door middel van een plan-MER een nadere verkenning doet naar de opgave in de fysieke leefomgeving, in casu de plaatsingsmogelijkheden voor windturbines en zonneparken in gebied De Pielis, en via een participatietraject nadere inzichten en meningen ophaalt die bijdragen aan een mogelijke oplossing. Het resultaat van die verkenning, een te nemen voorkeursbeslissing, is

Datum

24 juni 2025

Documentnummer

GS: C2357420/6140305

PS: 6151021

Programma

Milieu en Energie

kaderstellend voor het uiteindelijk vast te stellen projectbesluit.

Rollen en belangen

Het college van GS heeft de formele bevoegdheid om projectbesluiten te nemen over windprojecten tussen de 5 en 100 MW en kan de bevoegdheid overgedragen krijgen van het rijk om projectbesluiten te nemen voor zonneparken met een vermogen boven de 50 MW. Het gebied De Pielis in de gemeente Bergeijk is in de RES MRE door de betrokken gemeenten aangewezen als plaatsingsgebied voor wind en zon en moet daarmee een bijdrage leveren aan de tussen het rijk, provincies, gemeenten en waterschappen overeengekomen 35 TWh duurzame energieproductie in 2030.

Datum

24 juni 2025

Documentnummer

GS: C2357420/6140305

PS: 6151021

Kernboodschap

1. *Het college van Gedeputeerde Staten heeft besloten een projectprocedure op te starten voor een projectbesluit voor De Pielis in de gemeente Bergeijk en daarbij een plan-MER procedure te doorlopen in plaats van een project-MER, leidend tot een voorkeursbeslissing.*

Uit ingewonnen juridisch advies over het te doorlopen proces voor een project-MER, is naderhand gebleken dat het volgen van een project-MER bij te nemen vervolgbesluiten door het college juridische risico's kent. De juridische risico's komen voort uit het feit dat onder de Omgevingswet de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van een project-MER is neergelegd bij de uitvoerende partij/de initiatiefnemer. Deze wetgeving verzet zich niet tegen het uitvoeren van een project-MER door het bevoegd gezag maar is er ook niet duidelijk in of de wetgever deze mogelijkheid daadwerkelijk voor ogen heeft gehad. Vanwege deze onzekerheid kan de juridische houdbaarheid van het doorlopen van een project-MER door GS in plaats van een ontwikkelende partij, niet gegarandeerd worden. Het besluit tot het starten van een projectprocedure houdt in dat GS de bevoegdheid voor een wind- en zonontwikkeling in De Pielis bij zich houdt.

2. *Het doorlopen van een plan-MER-procedure biedt een betere juridische basis om verschillende plaatsingsmogelijkheden voor wind en zon in De Pielis af te wegen en eventuele randvoorwaarden te stellen.*

De plan-MER met voorkeursbeslissing zijn geëigende instrumenten binnen de projectprocedure onder de Omgevingswet, waarbij GS als bevoegd gezag kaders kan vaststellen waaraan plaatsingsvarianten kunnen worden beoordeeld. Hier is het college van GS van rechtswege wel toe bevoegd. Ook al is uit een eerdere plan-MER het gebied De Pielis als potentieel plaatsingsgebied voor wind en zon naar voren gekomen, het gebied is van een zodanige omvang dat een plan-MER op gebiedsniveau zich qua instrument beter leent voor het afwegen van verschillende plaatsingsalternatieven op dit schaalniveau dan een project-MER. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan mogelijkheden voor lijnen- of

clusteropstellingen, varianten die op basis van omgevingskwaliteit het meest passend zijn, mogelijkheden in het gehele gebied of mogelijkheden waarbij gemeentelijke gronden zijn uitgesloten, etc.

Bij het doorlopen van de plan-MER-procedure zal nadrukkelijk aandacht besteed worden aan participatie van alle stakeholders, welke ook in de gelegenheid worden gesteld om alternatieve of nieuwe plaatsingsmogelijkheden aan te dragen. Voor de participatie dient een uitvoerig participatieplan opgesteld te worden. Het bevoegd gezag kan op basis van de plan-MER een voorkeursbeslissing nemen en bepalen of en onder welke randvoorwaarden zij een ontwikkeling van wind en zon in het gebied mogelijk wil maken. Het is aan ontwikkelende partij(en) om op basis van de voorkeursbeslissing concrete plannen in te dienen.

Datum

24 juni 2025

Documentnummer

GS: C2357420/6140305

PS: 6151021

Consequenties

- 1. Het opstarten van een projectprocedure betekent dat GS de bevoegdheid bij zich houdt voor de ontwikkeling van zon en wind in De Pielis in de gemeente Bergeijk. Dit kan gevolgen hebben voor de relatie tussen provincie en gemeente en spanningen veroorzaken.*

We blijven met de gemeente Bergeijk in gesprek over de gewenste gemeentelijke betrokkenheid. Daarnaast bestaat er nog steeds de mogelijkheid dat de provincie, na de voorkeursbeslissing, de bevoegdheid aan de gemeente overdraagt. Echter, dit kan volgens de Elektriciteitswet alleen als naar het oordeel van Gedeputeerde Staten "besluitvorming door een bestuursorgaan van een gemeente het project kan versnellen of daaraan anderszins aanmerkelijke voordelen zijn verbonden, en het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente daarmee instemmen".

Europese en internationale zaken

N.v.t.

Communicatie

Communicatie met alle belanghebbenden zal plaatsvinden in het kader van de procedure die voor de plan-MER doorlopen moet worden zoals een participatieplan en een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).

Vervolg

Na het doorlopen van de plan-MER-procedure zal het college van GS een besluit nemen over het gebruikmaken van de provinciale bevoegdheid ten behoeve van de ontwikkeling van wind- en/of zonne-energie in het gebied De Pielis. Provinciale Staten worden te zijner tijd geïnformeerd over dit besluit.

Bijlagen

-

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

Datum

24 juni 2025

Documentnummer

GS: C2357420/6140305

PS: 6151021

I.R. Adema

drs. G.H.E. Derks MPA